

Ecuador

Plan on työskennellyt Ecuadorissa vuodesta 1963 ja toimii 14 ohjelma-alueella. Kaikkiaan maassa on noin 53 100 kummilasta.

Ecuador on yksi Etelä-Amerikan pienimmistä, mutta sitäkin värikkäimmistä valtioista. Se leviää Tyynenmeren rannikolta Andien ylängöille ja Amazonasin sademetsiin. Myös sen neljätoistamiljoonainen väestö koostuu lukuisista kansallisuuksista ja etnisistä ryhmistä.

Taloutensa Ecuador perustaa palvelutuotantoon, eikä maatalouden osuus työvoimasta ja bruttokansantulosta yllä kuin muutama prosenttiin. Arviolta kolmannes ecuadorilaisista elää silti köyhydessä, ja varsinkin maaseudulla alkuperäiskansojen toimeentulo on niukkaa. Lapsille se tietää aliravitsemusta, huonoa terveyttä sekä koulutus- ja osallistumismahdollisuuksien puutetta.

Viime vuonna Plan jatkoi lähes puolivuosisataa kestänyttä työtään lasten ja heidän perheidensä hyväksi yli tuhannessa yhteisössä. Se valisti nuoria seksuaaliterveydestä, kohensi kylien vesi- ja sanitaatiohuoltoa, rakennutti esi- ja peruskoulu- luokkia, koulutti opettajia sekä kannusti perheitä parantamaan toimeentuloaan pienlaina- ja säästöyhdistyksissä. Lapset saivat äänensä kuuluviin erilaisissa keskustelu-, urheilu- ja kulttuuritilaisuuksissa.

Plan toimii 66 maassa eri puolilla maailmaa. Tavoitteena on tarjota maailman lapsille parempi tulevaisuus. Planin kaikkien kehitysyhteistyöohjelmien perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Vuosiraportti esittelee tilannetta heinäkuusta 2010 kesäkuuhun 2011. Maan nykyiset olosuhteet saattavat poiketa kuvatusista.

Miksi Plan toimii Ecuadorissa?

1. Lapsilla on oikeus terveyteen – nyt joka kymmenes lapsi syntyy alipainoisena ja juo epäpuhdasta vettä.
2. Lapsilla on oikeus koulutukseen – nyt joka viides lapsi jää ilman peruskoulun päättötodistusta.
3. Lapsilla on oikeus kasvaa ilman väkivaltaa – nyt yli neljä lasta kymmenestä joutuu vanhempiensa kaltoinkohtelemaksi.
4. Lapsilla on oikeus mielipiteisiin – nyt yli puolet lapsista kokee, ettei heidän näkemyksiään kuunnella sen enempää kotona kuin koulussa.

Planin työn painopisteet Ecuadorissa

- Parantaa vastasyntyneiden ja heidän äitiensä terveyttä kouluttamalla hoitohenkilökuntaa.
- Lisätä nuorten tietoisuutta seksuaali- ja lisääntymisterveydestä.
- Lisätä tietoisuutta puhtaan veden ja sanitaation tärkeydestä.
- Vahvistaa esi- ja perusopetuksen laatua rakentamalla kouluja ja kehittämällä opettajien ammattitaitoa.
- Tukea nuorten ammattikoulutusta ja työllistymistä.
- Parantaa perheiden ruokaturvaa tukemalla naisten toimeentuloa.
- Vähentää lasten kaltoinkohtelua kotona ja kouluissa.
- Vahvistaa lasten osallistumismahdollisuuksia.

LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS

Sopimuksessa on 54 artiklaa. Sopimus velvoittaa turvaamaan kaikille lapsille ja nuorille oikeuden

1. elää mahdollisimman terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa
2. koulutukseen
3. oman mielipiteen esittämiseen kaikissa itseään koskeissa asioissa.

- Vahvistaa katastrofivalmiutta ja tietoisuutta ilmastonmuutoksesta.

Planin työn tavoitteena on, että yhteisön jäsenet etsivät itse ratkaisunsa ja päättävät toteutettavien hankkeiden tärkeysjärjestyksen, sillä he ovat oman elämänsä parhaita asiantuntijoita.

Planin työ 2011

Ecuadorissa joka kymmenes odottava äiti on teini-ikäinen. Siksi Plan jatkoi seksuaali- ja lisääntymisterveysvalistustaan erityisesti nuorten tyttöjen parissa Manabi Norten alueella. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 2 350 äitiä ja nuorta. Plan perehdytti aiheeseen myös viranomaisia, kansalaistoimijoita, opettajia, vanhempia ja lapsia.

Myönteisestä kehityksestä huolimatta Ecuadorin koulujärjestelmässä on vielä parantamisen varaa. Nyt vain joka kymmenes alle kuusivuotias pääsee esikouluun, ja peruskoulun ensimmäisenkin luokan suorittaa loppuun yhdeksän lasta kymmenestä. Ylemmillä luokilla oppilaskato on vieläkin suurempi, ja erityisen heikosti koulua käyvät maaseudulla asuvat alkuperäiskansojen lapset. Huonoa tilannetta selittävät opetuksen huono laatu sekä yleinen välinpitämättömyys.

Viime vuonna Plan jatkoikin ponnistelujaan koulutuksen tason kehittämiseksi. Se rakensi, kunnosti ja varusti esi- ja peruskoululuokkia sekä koulutti viranomaisia ja opettajia muiden muassa seksuaalikasvatuksessa ja sukupuoleen perustuvan väkivallan kitkemisessä. Samalla se tuki koulujen, vanhempien ja oppilaiden yhdistystoimintaa, jonka tavoitteena oli lisätä koulujen viihtyvyyttä ja turvallisuutta. Planin tuesta hyötyi yhteensä 136 705 lasta ja nuorta.

Santa Lucíassa, Progresossa ja Guayaquil Urbanossa Plan lisäsi opettajien ja oppilaiden ympäristötietoutta. Lapset opivat huolehtimaan myös terveydestään. Omista ajatuksistaan ja tuntemuksistaan he kertoivat taidetyöpajoissa, seinämaalauksissa sekä teatteri- ja musiikkiesityksissä. Lopputulemana monissa yhteisöissä esimerkiksi jätehuolto parantui.

Planin vaikuttamistyö tuotti tulosta, kun Ecuadorin parla-

mentti otti käsiteltäväkseen lain, joka edistää ruohonjuuritason rahoitusjärjestelmiä, kuten naisten pienluottoyhdistyksiä. Plan tukee myös viranomaisten suunnitelmia luoda julkisia pienluotto- ja säästöosuuskuntia, jotka palvelisivat erityisesti syrjäseutujen ihmisiä.

Planin tukemiin mikroluotto-osuuskuntiin kuului viime vuonna 4 899 jäsentä, joista yli puolet oli naisia. Säästämisen ja lainaamisen ohella he oppivat myös lastenhoitoa ja -suojelua. Planin tuella 1 635 nuorta avasi oman tai yhteisen säästötilin ja asetti itselleen taloudellisia tavoitteita.

Kouluissa Plan jatkoi talouskasvatustaan AFLATOUN-järjestön kanssa. Tavoitteena oli, että lapset oppisivat säästämään ja toimimaan taloudellisesti järkevästi. Seuraavan kolmen vuoden aikana talousoppia on tarkoitus tarjota 10 000 lapselle ja 15 000 nuorelle. Toiveena myös on, että taloustaidot sisältyisivät peruskoulun opetussuunnitelmaan kaikkialla Ecuadorissa.

Plan kannusti viranomaisia eri hallinnon tasoilla ottamaan päätöksenteossaan lapsen oikeudet huomioon. Se tuki myös alueellisia Lasten ja nuorten neuvostoja. Lisäksi 39 toimittajaa sai oppia lasten oikeuksista.

Portoviejossa, Santa Anassa ja Santa Elenassa yleinen syyttäjä, oikeuslaitos, poliisi ja Kansallinen lapsi- ja perheinstituutti tiivistivät yhteistyötään lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumiseksi. Plan järjesti aiheesta myös aikuisten keskustelutilaisuuksia. Yhteisöissä toimi lisäksi tarkkailijoita, jotka raportoivat lapsiin kohdistuvasta väkivallasta viranomaisille.

Plan auttoi paikallisviranomaisia ennakoimaan luonnonnettomuuksia sekä varautumaan niihin ajoissa. Myös kouluissa lapset ja nuoret laativat pelastussuunnitelmia. He oppivat tunnistamaan ympäristössään luonnon ja yhteisön itsensä aiheuttamia uhkia, kuten alkoholismia ja hyväksikäyttöä. YK:n lastenavun rahaston UNICEFin kanssa Plan laati opettajille valtakunnallisen ohjekirjan, joka katastrofivalmiuden lisäksi kertoi ilmastomuutoksesta.

Kohokohtia

- 1 536 lasta on kehittänyt osallistumistaitojaan koulumessuilla, keskustelutilaisuuksissa sekä urheilu- ja kulttuurileireillä.

- 9 720 henkilöä on osallistunut lasten seksuaalista hyväksikäyttöä vastustavaan kampanjaan.

Koulutus

Vuoden 2011 saavutuksia

- 71 esi- ja peruskoululuokkaa rakennettu
- 30 luokkaan tietokoneet
- 803 kouluyhdistystä perustettu

Thalia haluaa opiskella lääkäriksi

Jimbura on köyhä maalaiskylä Lojan provinssissa. Kodit ovat ahtaita ja väkivaltaisia, mikä ajaa monet nuoret tytöt jo varhaisteinein naimisiin ja äideiksi. Siksi vain alle puolet tytöistä jatkaa peruskoulun jälkeisiä opintojaan – ja heistäkin vain pari suorittaa urakkansa loppuun.

Myös Thalialle oli vähällä käydä samoin kuin monille muille kylänsä tytöille. Hänen mielestään koulussa oli tylsää, eikä se tarjonnut hänelle tulevaisuutta. Hänenkin olisi ollut helpointa järjestää itsensä naimisiin, hankkia lapsia, tehdä kotitöitä ja totella aviomiestä.

Eräänä päivänä hän tutustui kuitenkin Planin käynnistämään oppilastoimintaan koulussaan – ja innostui. Hän liittyi oppilasneuvostoon ja ryhtyi ajamaan lasten asiaa. Samalla hän oivalsi koulutuksen merkityksen omalle elämälleen.

”Tunsin, että voin tehdä monenlaisia asioita, jos vain jatkan opiskelua. En olisi itseäni tyytyväinen, jos lopettaisin koulun ja menisin muiden tyttöjen tavoin nuorena naimisiin. Nyt haluan lukea itseni lääkäriksi, auttaa perhettäni ja yhteisöni naisia”, Thalia sanoo.

Helpolla 16-vuotias tyttö ei pääse, sillä joka aamu hän nousee viideltä laittamaan aamiaista äidilleen ja kuudelle sisarukseen. Sitten hän matkaa bussikyydillä 40 minuuttia kouluun huonokuntoista tietä. Thaliaa hankaluudet eivät silti harmita.

”Jos vain päättää, niin elämässään voi tehdä paljonkin”, hän sanoo.

Lastensuojelu

Vuoden 2011 saavutuksia

- 1 035 lasta ja nuorta saanut lastensuojelukoulutusta
- 107 yhteisössä lasten ”puolustusryhmä”

Kuntalaiset puuttuivat väkivaltaan

”Hän löi meitä kovaa, jos emme tehneet niin kuin hän halusi. Tuskin koskaan kuulumme häneltä hellyyden tai kannustuksen sanoja. Elämä oli yhtä huutoa, käskyttämistä, hakkaamista. Joskus en halunnut mennä kotiin, kun tiesin, mikä siellä odottaa.”

14-vuotiaan Shirleyn kuvaus äidistään ei poikkea muiden lasten tarinoista Chanduyn kunnassa Santa Elenan provinssissa. Jopa 70 prosenttia pitäjän lapsista saa selkäänsä vanhemmiltaan vähintään kerran viikossa. Kouluissa lapsia lyövät myös opettajat.

”Kukaan ei uskaltanut puhua siitä, saati ilmoittaa poliisille. Kyse oli yksityisasiasta, joka piti vaieta hiljaiseksi. Useimmiten

väkivallan toinen osapuoli oli läheinen sukulainen, joten ilmianto olisi voinut johtaa vakaviin seurauksiin”, Shirley kertoo.

Lopulta paikkakunnan asukkaat saivat tarpeekseen ja perustivat Planin tuella ”puolustusryhmän” estämään ja ilmiantamaan lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Toistaiseksi Chanduyn ryhmä on käsitellyt 22 tapausta, jotka ovat olleet raiskauksia, seksuaalista hyväksikäyttöä, varkauksia, perheväkivaltaa ja koulupahoinpitelyjä.

Myös asennekasvatus on tuottanut tulosta, ja nykyään Shirleyn äiti kasvattaa lapsiaan lempein keinoin.

”Lyömisen sijaan saamme kotiarestia tai emme saa katsella televisioita”, tytär kertoo.

Perheiden toimeentulo

Naiset rakensivat oman terveyskeskuksen

Ayaloma sijaitsee Cañarissa, parin kilometrin korkeudessa, Ecuadorin eteläisillä ylänkömailla. Yli kahdensadan perheen kylä on naisten hallussa, sillä iso osa miehistä on lähtenyt muualle toimeentuloa etsimään. Se on kannustanut naisia omatoimi-

suuteen itsensä ja koko yhteisönsä hyväksi.

Esimerkiksi muutama vuosi sitten naiset ryhtyivät rakentamaan terveyskeskusta, sillä ilman sitä elämä oli hankalaa.

”Jos sukulainen sairastui, meidän piti kävellä yli kolme tuntia lähimpään terveyskeskukseen. Aina lääkärit eivät edes hoitaneet meitä hyvin, tai meiltä puuttui rahaa lääkkeisiin”, muistelee María Florinda Morocho, yksi kylän naisista.

Nyt naisilla on oma terveysasemansa, joka on noussut Planin tuella ja naisten työllä. Henkilökunta on Ecuadorin terveysviranomaisten palkkalistoilla.

”Ensin keskus oli auki yhden päivän viikossa, sitten kaksi – ja nyt jatkuvasti”, kertoo puolestaan Rosa Morocho ylpeyttä äänessään.

Terveysasema oli tärkeä etappi naisten pitkällä yhteisellä tiellä. Jo sitä ennen he olivat järjestäytyneet Planin kannustamina pienluotto- ja säästöosuuskunnaksi, jonka he olivat nimenneet Meidän terveydeksi.

Ensi alkuun se lainoitti vain sairaskuluja, mutta nyt myös koulutusta ja esimerkiksi maataloustuotantoa. Naisten tavoitteena on panostaa ravitsevaan luomuruokaan, sillä alueen lapset kärsivät yleisesti aliravitsemuksesta.

”Nyt lastemme tilanne on parempi”, iloitsee Martha Lalva.

Vielä suurin osa naisten tuotannosta päättyy omaan kulutukseen, mutta jo nyt he ovat onnistuneet myymään luomuruokaansa myös läheisen Cuencan kaupungin torilla.

Tulevaisuus

Tänä vuonna Plan jatkaa pitkäjänteistä yhteistyötä lasten ja aikuisten kanssa heidän elinolojensa parantamiseksi. Tavoitteena on kaikkien lapsen oikeuksien toteutuminen.

Tänä vuonna Plan panostaa lasten oikeuteen osallistua sekä kasvaa ilman väkivaltaa ja syrjintää.

Kiitos, että kummina teet mahdolliseksi hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen Ecuadorissa.